

ASIA**Tarkastuspyynnön käsittelyn viivästyminen****KANTELU**

Kantelija arvostelee 2.10.2017 oikeuskanslerille osoittamassaan kantelussa Turun kaupungin hyvinvointitoimialan ja sen kirjaamon menettelyä. Kantelija lähetti kaupungin hyvinvointitoimialan kirjaamoon 4.8.2017 rekisteritietojen tarkastuspyynnön, joka kirjattiin saapuneeksi 9.8.2017. Kantelija tiedusteli kaupungilta 26.9.2017 asian viipymisestä ja uudisti samana päivänä tarkastuspyyntönsä. Kantelunsa mukaan kantelija olisi tarvinnut pyytämänsä tiedot oikeudenkäyntiä varten, mutta kaupungin menettelyn vuoksi hän ei niitä voinut käräjäoikeuden istunnossa käyttää.

SELVITYS

Turun kaupungin hyvinvointitoimialan toimialajohtaja on antanut 7.11.2017 päivätyn selvityksen ja toimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen palvelualuejohtaja 13.11.2017 päivätyn selvityksen. Selvitykset toimitetaan kantelijalle tiedoksi tämän päätöksen mukana.

RATKAISU

Oikeuskanslerin tehtävänä on muun muassa valvoa, että tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä virkamiehet, julkisyhteisön työntekijät ja muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa. Tätä tehtävää hoitaessaan oikeuskansleri muun muassa tutkii hänelle osoitettuja kanteluita.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 4 §:n 1 momentin mukaan oikeuskansleri tutkii kantelun, jos on aihetta epäillä oikeuskanslerin valvontavaltaan kuuluvan henkilön, viranomaisen tai muun yhteisön menetelleen lainvastaisesti tai jättäneen velvollisuutensa täyttämättä taikka jos oikeuskansleri muusta syystä katsoo siihen olevan aihetta. Pykälän 2 momentin mukaan oikeuskansleri ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus- ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta. Asiassa hankitaan oikeuskanslerin tarpeelliseksi katsoma selvitys.

Arviointi

Palvelualuejohtajan selvityksen mukaan kantelijan tekemä rekisteritietojen tarkastuspyyntö saapui hyvinvointitoimialan kirjaamoon 9.8.2017, mutta inhimillisen erehdyksen vuoksi se jäi toimittamatta perhe- ja sosiaalipalveluiden hallinnosta eteenpäin. Kantelijan uusintapyyntö 26.9.2017 lähetettiin toimenpiteitä varten eteenpäin saapumispäivänä ja asiaa pyrittiin kiirehtimään. Kantelijan pyyntöön liittyvät perhe- ja sosiaalipalvelun asiakirjat lähetettiin kantelijalle 29.9.2017 ja arkistossa olevat terveystietojen, lastenneuvolan ja kouluterveydenhuollon asiakirjat lähetettiin hänelle 2.10.2017. Palvelualuejohtajan mukaan asiakirjojen toimittamisessa tapahtui valitettava virhe ja perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialueella kiinnitetään jatkossa entistä suurempaa huomiota asiakirjapyyntöjen asianmukaiseen käsittelyyn.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 11 §:n 2 momentin mukaan asiakkaan oikeudesta tarkastaa häntä itseään koskevat sosiaalihuollon henkilörekisteriin talletetut tiedot säädetään henkilötietolaissa (523/1999).

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 5 §:n 3 momentin mukaan potilaan oikeudesta tarkastaa häntä itseään koskevat potilasasiakirjoissa olevat tiedot on voimassa, mitä henkilötietolain (523/1999) 26–28 §:ssä säädetään.

Henkilötietolain 26 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on salassapitosäännösten estämättä oikeus tiedon etsimiseksi tarpeelliset seikat ilmoitettuaan saada tietää, mitä häntä koskevia tietoja henkilörekisteriin on talletettu tai, ettei rekisterissä ole häntä koskevia tietoja.

Henkilötietolain 28 §:ssä säädetään tarkastusoikeuden toteuttamisesta. Pykälän 2 momentin mukaan rekisterinpitäjän on ilman aiheutonta viivytystä varattava rekisteröidylle tilaisuus tutustua 26 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin tai annettava tiedot pyydettyä kirjallisesti. Tiedot on annettava ymmärrettävässä muodossa. Jos rekisterinpitäjä kieltäytyy antamasta tietoja, hänen on annettava tästä kirjallinen todistus. Todistuksessa on mainittava myös ne syyt, joiden vuoksi tarkastusoikeus on evätty. Tarkastusoikeuden epäämisen veroisena pidetään sitä, että rekisterinpitäjä ei ole kolmen kuukauden kuluessa pyynnön esittämisestä antanut kirjallista vastausta rekisteröidylle.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan on suoritettava virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Hallintolain 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Henkilötietolain mukaan rekisterinpitäjän on ilman aiheutonta viivytystä varattava rekisteröidylle tilaisuus tutustua häntä koskeviin tietoihin. Laissa tai sitä koskevassa hallituksen esityksessä ei ole otettu kantaa tarkastusoikeuden toteuttamisen ajalliseen vaatimukseen tarkemmin. Rekisterinpitäjä voi tarvita aikaa pyynnön käsittelemiseen muun muassa arvioidakseen, voidaanko kaikki pyydetty tiedot antaa. Selvityksen perusteella nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa ei ole ollut kysymys tällaisesta tilanteesta, vaan kysymys on ollut virheestä tarkastuspyynnön käsiteltäväksi toimittamisessa, mikä on aiheuttanut käsittelyn viipymisen. Tiedot on kantelijan toisen tarkastuspyynnön jälkeen annettu hänelle nopeasti.

Totean, että viranomaisen on pyrittävä järjestämään asiointi ja asioiden käsittely siten, että hallinnossa asioiva saa palveluja asianmukaisesti. Totean lisäksi, että viranhaltijoilla on velvolli-

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

suus hoitaa heille kuuluvat lakisääteiset tehtävät asianmukaisesti. Katson, että kantelijan tarkastuspyynnön käsittely ei ole ollut asianmukaista eikä se ole tapahtunut henkilötietolain 28 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla ilman aiheetonta viivytystä.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Turun kaupungin hyvinvointitoimiala ei ole käsitellyt kantelijan henkilötietolain mukaista tarkastuspyyntöä asianmukaisesti lain 28 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla ilman aiheetonta viivytystä. Sen vuoksi kiinnitän toimialan huomiota kyseiseen veloitteeseen samoin kuin hallintolain 7 §:stä ilmenevään hallinnon palveluperiaatteeseen ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 17 §:n 1 momentista ilmenevään viranhaltijan velvollisuuteen suorittaa virkasuhteeseen kuuluvat tehtävät asianmukaisesti ja viivytyksettä.

Apulaisoikeuskansleri

Kimmo Hakonen

Esittelijäneuvos

Marjo Mustonen